

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 18 Września v.s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet z Sankt-Petersburga jest dnia 12 września.

Gazeta Akademicka, z dnia 8 t. m., pod napisem: *Korrespondencya*, zawiera następujące doniesienie: „Z Pragi piszą pod 5 września: „Cesarz i Cesarzowa wyjadą od nas pierwsi, nim z początku było zamierzono. Jak tylko otrzymano wiadomość, że Cesarz Jmć Wszech Rossyi przyjedzie do Czech, Wielki Burgrabia, Hrabia Chotek, wyjechał do *Münchengrätz*, ażeby osobiście mieć dozór, około przygotowań dla przyjęcia i umieszczenia tak Wysokich Gości. Zamek obszerny, i w bliskości jego znajduje się myśliwski pałacyk, w którym do pięćdziesięciu mieszkalnych pokojów. Z *Gitszy-na* przystąpił batalion Strzelców, dla odbywania służby przez czas pobytu Najjaśniejszych Osób. Po widzeniu się Monarchów, Cesarz Franciszek powróci do *Wiednia*, najbliższą drogą przez *Josephstadt*, *Brünn* i *Morawię*.”

Gazeta Pruska Stanu, zawiera z *Pragi* pod 15 września:

D. 10 września, o pół do trzy z południa, NAIJAŚNIKUSZY CESARZ JEGOMOSĆ ROSSYYSKI, przybył do *Görlitz*, przebywszy 10 mil z tego miasta do *Münchengrätz*, piękną, w tym roku przez góry zrobioną drogą, w 6ciu godzinach, i o pół do 8mej wieczorem stanął na zamku w *Münchengrätz*. Najjaśniejszy nasz Cesarz wyjeżdżał na spotkanie Rossyjskiego Monarchy na drogę *Liebenauskę*, i obadwaj Najjaśniejsi Panowie przybyli razem w sześciokonnym pojeździe naszego Cesarza. Sto jeden wystrzałów działowych i odgłosy wielkiej muzyki wojskowej zwiastowały przybycie Ich Cesarskich Mości. Najjaśniejsza Cesarzowa Jeymość, z Wielkim Xięciem i Wielką Xiężną *Sasko-Weymarskimi* przyjęli obu Cesarzów u wachodów. Najjaśniejsze to zgromadzenie przybyciem z 11go na 12ty w nocy J. K. W. Następcy Tronu Pruskiego, pomnożone zostało. Najjaśniejsi Państwo mieszkają w zamku Hrabiego *Waldsteina*, obiadują zaś codziennie razem z zaproszonymi do stołu gośćmi. Wieczorem zwyczajnie zbieranie się bywa u N. Cesarzowej. Na teatrze zamkowym dane były widowiska przez kompanię artystów dramatycznych, z *Pragi* przybyłych: w niedzielę Opera, a w poniedziałek Krototila. Obecność Najjaśniejszych Osób, naturalnie, sprawdziła tu liczne zgromadzenie urzędników dworu i stanu, tudzież wiele znakomitych w sprawach publicznych mężów. Ze strony Austriackiej znajdują się tu w orszaku NN. CC. Ichmość: Feldzeugmistrz Hrabia *Creneville*, jako zastępca W. Mistrza Dworu, Wielka Mistrzyni Hrabina *Łazańska*, Jenerał Adjutant Półkownik *Appel*, Dyrektor Gabinetu *Martin*; tudzież: Kancelarz Domu, Dworu i Stanu Xiążę *Mettelnich* z Małżonką, Poseł nasz przy Cesarzowskim Dworze Hrabia *Ficquelmont*, Wielki Burgrabia, Hrabia *Chotek*, który N. Cesarza Jmci Rossyjskiego na granicy spotykał, i już tu powrócił. W orszaku N. Cesarza Jmci Rossyjskiego znajduje się: Xiążę *Wołkoński*, Jenerałowie Adjutanci: Hrabia *Benkendorf*, Hrabia *Orłow*, Jenerał *Adlerberg*, Półkownik Xiążę *Suworow*, Xiążę *Menżykow*, Cesarski Leib-medyk *Arendt* i inni. Z Cesarzowsko-Rossyjskiej Dyplomacji znajdują się tu: Vice-Kancelarz Hrabia *Nesselrode* z Rzeczywistym Radcą Stanu Baronem *Sacken*, Radcą Stanu Baronem *Brunnow*, Hrabia *Chreptowiczem*, i Radcą Poselstwa Hrabia *Medem*, tudzież: Cesarski Poseł przy tutejszym Dworze *Tatiszczew*. W orszaku J. K. W. Królewica Xięcia Następcy

Pruskiego, Półkownik *Gröben*. Królewsko-Pruski sprawujący interessa w *Wiedniu*, Baron *Brockhausen*, również się tu znajduje. Orszak II. KK. W. W. Xięstwa Ichmość *Sasko-Weymarskich* składa się z Damy Dworu *Fritsch*, Hrabiego *Vitztham* i Półkownika *Beulwitz* (*Allg. Pr.St. Z.*)

Warszawa d. 17 września.

Jenerał wojsk Pruskich, *Wrangel*, w tych dniach przybył do tutejszej stolicy.

— Dnia 18 —

Onegdaj w sali Bankowej, wobec do 800 właścicieli Listów Zastawnych, zagał posiedzenie ogólne J. W. *Lubowidzki*, Prezes Banku, stosowną mową; wezwał na Assesorów W. W. *Wyczechowski* i *Dekerta*, a na Sekretarza *Zacharkiewicz*; poczem czytał dawny Radca Towarzystwa *Mierzejewski* zdanie sprawy o działaniach Komitetu; następnie Prezesem Komitetu obrany J. W. *Stanisław Hęgrzecki*, b. Sędzia Appellacyjny.

Wczoraj rano sztafeta przybyła z *Krakowa* donosi o nadzwyczajnym przyborze wody na *Wisłę* i zerwaniu mostu pod *Krakowem* dnia 15 b. m. w południe, o czem donosimy dla ostrzeżenia mających na wodzie statki i drzewo, tudzież mieszkańców nadbrzeżnych.

— Dnia 19 —

Jenerał Jazdy, Hrabia *Witt*, wyjechał z tutejszej stolicy do Mało-Rossyi. (*G. War.*)

PRUSY.

Berlin dnia 17 września.

II. KK. W. W. Xiążę *Karol* i Xiążę *August* z *Magdeburga* tu przybyli.

Przybyli: Hrabia *Bernsdorff*, Tajny i Gabinetowy Minister Stanu z *Schlangenbad*; Jenerał Porucznik i tymczasowie dowodzący 1szym Korpusem wojska *von Natzmer* i Tajny Radca Gabinetowy *Albrecht*, z *Magdeburga*, Jenerał Major, Dowódzca *Torunia*, *Beneckendorff von Hindenburg* z *Akwisgranu*.

— Na odnowienie kościoła SS. Piotra i Pawła w *Eisleben*, w którym *Martin Luther* był ochrzczony, najwyższy dozwolona kollekta wynosi dotąd 4,795 tal. 21 sr. gr. 3 fen. oprócz 500 tal. daru Królewskiego. Z okręgu frankfortskiego, prócz bogatej ofiary w pieniądzech, przysłane są jeszcze: para złotych kolczyków i dwie części złotego łańcucha.

— Z *Elberfeldu* donoszą, iż tam zgromadzone towarzystwo urzędników i osób znakomitych, zadowoloniem przypatrywało się doświadczeniom, na próbę założonych kolei żelaznych.

— We wsi *Heck* w monasterskim, nauczyciel tameczny *Küster*, z powszechnem zadowoleniem, otworzył szkołę niedzielną.

— Dnia 18 —

N. Król Jmć udarować raczył: Jenerała-piechoty, *Jagow*, dowodzącego IVtym Korpusem wojska, orderem *Orła-Czerwonego*; Jenerał Majorów: *Wulfena*, 7mej, *Ledebura* 8mej Landwehru, *Grabowa*, 8mej piechoty, półkownika *Matachowskiego* 8mej jazdy brygad, wielu oraz sztabs-oficerów 4tej klasy orderu *Czerwonego Orła*.

— J. K. W. Xiążę *Wilhelm* (syn J. K. Mości), J. K. W. W. X. Dziedziczny *Mecklenbursko-Schwerinski* i J. K. W. Xiążę *Cambridge*, z *Magdeburga* tu przybyli.

— Przybyli: Rzeczywisty Tajny Minister Stanu i Sprawiedliwości *von Kamptz* z okolic nadreńskich. Jen.-por. dowodzący 3cią dywizją *von Zepelin*, i Jen.-Maj. Dowodzący 3cią brygadą piechoty, Baron *von der Osten*, mianowany *Sacken*, z *Pomeranii*, Jen.-Maj. Dowódzca 7mej Dywizyi

Thile 2, Xiążę Włodzimierz *Golicyn* i Cesarzsko-Rossyjski Jenerał-Major, Dowódzący Artylleryą Korpusu Gwardyi, *Sumarokow* z *Magdeburga*. — Wyjechali: Jenerał-Jazdy i Jenerał-Adjutant Najjaśniejszego Cesarza Jmci Rossyjskiego, Xiążę *Trubeckoy* i Xiążę *Nikołay Trubeckoy*, do *St.-Petersburga*.

— Dnia 19 —

N. Król Jmć raczył Jenerał-Porucznika i Jenerał-Adjutanta Najjaśniejszego Cesarza Jmci Rossyjskiego, Hrabiego *Benckendorff*, udarować orderem *Czarnego Orła* — A Biskupa ewangelickiego w *Magdeburgu*, *Dra Dräsecke*, *Orła Czerwonego* 3ciej klasy.

— II. K. K. W. W. Xiążę *Albrecht* z małżonką przybyli tu z *Magdeburga*.

— Przybyli: Rzeczywisty Tajny Minister Stanu i spraw wewnętrznych, handlu i przemysłu *von Schuckmann*, ze *Szlązka*, Jenerał Porucznik, Gubernator Xiąztwa *Neuchatelskiego* i Dowódzca 15ey dywizyi *von Pfuell*, z *Magdeburga*. Jenerał-Major Dowódzca 3ey brygady jazdy, *von Sandrast*, ze *Stettinu*.

— Królewsko-Bawarski Konsul w *Akwisgranie*, *Xawery Kuetgens*, będzie razem zawiado-
wał interesami poddanych greckich.

— Dnia 20 —

J. K. W. Xiążę Następcę Tronu przybył tu ze *Szlązka*.

— Odbyły się wczora wielkie jesienne mane-
wry Korpusu Gwardyi, w obecności Króla i Xią-
żąt Familii Królewskiej, Xiącia *Cambridge*, Je-
nerałów i Sztabowych Oficerów zagranicznych
i mnóstwa widzów.

— Postanowieniem Królewskim, z dnia 1go lu-
tego t. r., w rządy oddziału zbioru praw wydru-
kowanem, ustanowiony jest znak dystynkcji, za
ratunek ludzi w nieszczęściu.

— Przybyli: Jenerał-piechoty *Jagow*, dowo-
dzący IVtym Korpusem Wojska, z *Magdebur-
ga*. Jenerał-Major, Dowódzca 5ley brygady ja-
zdy, Xiążę *Jerzy Hessen-Kasselski*, z *Frankfortu*
nad Odrą. Cesarzsko-Rossyjski Rzeczywisty Radź-
ca Tajny i Kamerherr, Poseł nadzwyczajny i Mi-
nister pełnomocny przy tutejszym Dworze *Ribeau-
pierre* z *Drezna*, Jenerał-Major Orszaku N. Ce-
sarza Jmci Rossyjskiego, *Mansurow*, z *Magde-
burga* — Wyjechali: Jenerał Porucznik, Dyrektor
Departamentu ekonomii w Ministerjum wojsko-
wém, *Köhn von Jaski*, do *Pruss*. Nadzwyczajny
nasz Poseł i Minister Pełnomocny przy Dwor-
ze Królewsko-Duńskim, Hrabia *Raczyński* do
Kopenhagi.

— W *Opolu* od 15go z południa woda na *O-
drze* niezmiennie wozbrała i ciągle przybywa.
(*All. Pr. St. Zeit.*)

A U S T R Y A.

Wiedeń d. 3 września.

Słychać, że Rząd Francuzki bardzo jest w
obawie z powodu niepokojów w Szwajcaryi: gdyż
końca ich przewidzieć nie można. Powszechny
pokój nie będzie wprowadzicie przez to przerwany,
lecz mogą powstać zakłócenia, nieprzyjemne dla
wewnętrznych stosunków Francyi. Dla zapobie-
żenia temu, gabinet paryżki miał proponować,
aby dopóty nie przerywano Szwajcarom w ich
czynnościach, dopóki dla trzeciego nie powstaną
bezpośrednie szkody, z ich sporów wynikłe, któ-
rym zapobiedz, wymagać będzie własna obrona. (*G.
War.*)

W E G R Y.

Presburg d. 22 sierpnia.

Dnia 19 t. m. naradzały się stany, na 89 po-
siedzeniu seymowem, nad siódmym i ostatnim ar-
tykułem trzeciego aktu urbarjalnego. — Wszelkie
urbarjalne użytki należą do poddanych, tylko w
ohrębie ich własności, nie mogą sobie zatem żadne-
go prawa rościć, do realności za granicą ich okrę-
gu leżących. Późem naradzano się nad artyku-
łem 4, o powinnościach urbarjalnych, czyli dani-
nach poddanych dla swego państwa. Wstęp do
tegoż artykułu tak brzmi: „Ponieważ własność
gruntu należy do państwa, i wszelka ziemia, któ-

ra poddany obrabia, wypływa z nadania państwa,
słusznie zatem i sprawiedliwie, aby poddany z te-
goż opłacał swemu panu podatki i odbywał robo-
ciznę.“ Utrzymał się całkiem, pomimo tego, że
wielu deputowanych chciało takowy usunąć; ró-
wnież potwierdzono poprawiony pierwszy para-
graf, że poddany każdy za swoją posiadłość powi-
nien swemu panu jeden złoty reński opłacać.

Dnia 21 sierpnia otworzył tavernik, hr. *Pal-
fy Erdöd*, posiedzenie tawernikalney stolicy w na-
szem mieście. Uroczystość ta nie odprawiała się
już w *Presburgu* przez całe pół wieku. — Nastę-
pujące są nazwiska powołanych królewskich wol-
nych miast, i wysłanych z tychże deputowanych: z
Budy P. Benedykt Nagy; z *Pestu P. Jordan Kor-
her*, z *Presburga P. Jerzy Giulikowics*; *Koszye
P. Jan Arniofy*; z *Oedenburga P. Andrzej Fabri-
cius*; z *Maria Teresiopol*, *Pan Józef Scharits*; z
Zombor, *P. David Konyovits*; z *Temeswaru*, *Pan
Jan Bakits*; z *Bardiowa*, *P. Stefan Keler*; z *Epe-
ries*, *Pan Stefan Dienes*; z *Agram*, *P. Józef Stay-
dacher*. (*Gaz. Codz. War.*)

N I E M C Y.

Frankfort dnia 3 września.

Bieg gońców jest nadzwyczajnie żywy, szcze-
gólnie pomiędzy Paryżem, Wiedniem, Pragę i Ber-
linem. (*Gaz. Codz. War.*)

S Z W A J C A R Y A.

Bazylea d. 31 sierpnia.

Wtych dniach stanęło na naszych granicach
5,000 wojska francuzkiego. (*Gaz. Codz. War.*)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 8 września.

Amsterdamski Handelsblad donosi: „Słychać,
że samo Zgromadzenie Związku Niemieckiego,
na wniosek *Pruss* i *Rossyi*, upraszało J. K. Mość,
o objaśnienie względem mającej się odstąpić części
Luxemburga, i pochlebiamy sobie teraz, że Król
w odpowiedzi, którą da Związkowi, wypełni ży-
czenie konferencji. Możemy się przeto spodzie-
wać, że Konferencya wkrótce rozpocznie znowu
swe układy i doprowadzi je do tak upragnionego
końca.“ (*Gaz. War.*)

A N G L I A.

London dnia 2 września.

Na przyszłe zgromadzenie zapisano już 154
mocy dla Izby Niższej.

— Dnia 4 —

Xiążę *Wellington* i Lordowie *St. Vincent*,
Penshurst i *Wynnsford* zrobili protestacyą prze-
ciw bilowi emancypacji Murzynów, zawierają-
cą ośm argumentów przeciw temu środkowi.

Listy z *Lisbony* przez *Sun* udzielone są bar-
dzo niepomysłne, i mówią o utarczce forpocztów
o 9 mil angielskich od stolicy, w której *Pedry-
ści* zostali pobici. (*Gaz. War.*)

— Dnia 7 —

Mamy wiadomości z *Kalkuty* do dnia 13 kwie-
tnia. Gazety tameczne donoszą z *Persyi*, że na-
stępca tronu, *Abbas Mirza*, który znajdował się
w *Chorassanie*, wysłał gońca do *Tabriz*, dla za-
proszenia do siebie Posła Rossyjskiego. Mnie-
mano, że zamysła zapewnić sobie pomoc *Rossyi* w
sporze, który zapewne będzie wiódł, dla osiągnięcia
tronu przy śmierci teraźniejszego Szacha. — W *Vel-
lore*, w *Indyach*, cholera tak mocno grassuje, że
codzień 40stu ludzi z niej umiera, i musiano żo-
nierzy odwołać ze służby, aby pomagali grzebać
trupów. — W *Delhi* wychodzi obecnie gazeta an-
gielska. — Król w *Ude* wystawia teraz kanał dla
związku *Gangesu* z *Gumtim*, będzie on długi na
70 mil angielskich. Uprasza on Jenerał-Guber-
natora o inżyniera angielskiego. — Znany *Missyo-
narz*, *Wolff*, czynił w *Kalkucie* usiłowania w na-
wracaniu. Jeden z Xiąży *Indyjskich* widząc, że
Wolff przed wielkim zgromadzeniem ma mowę,
nie chciał, aby Chrześciański *Missyonarz* miał
przed nim pierwszeństwo; zgromadził przeto oko-
ło siebie słuchaczy i jednocześnie z *Missyona-
rzem* miał kazanie, dopóki tamten nie przestał. —

Z Ceylonu donoszą, że pod 10 lipca, wywóz cynamonu za opłatą 3 shilings na funt będzie wolnym. — Z przyłodka *Dobrey Nadziei* donoszą z dnia 14 czerwca, że mają tam zamiar wystać naukową wyprawę w głąb Afryki. (*Gaz. War.*)

— Dnia 6 —

W *Times* czytamy: „Karoliści francuzcy mówią o przedsięwzięciu się mającym planie osadzenia Don Carlosa na tronie hiszpańskim i wyłączenia następczyni tronu, Xiężniczki Asturyi, której naród właśnie wykonał przysięgę. Wbrew rozkazom Króla bawi Don Carlos w Portugalii. Karoliści francuzcy sądzą, że gdyby się im udało Don Carlosa osadzić na tronie hiszpańskim, mogliby Henryka V we Francyi proklamować, i dla tego obrali Portugalję za pierwszą widownię swych działań. Tymczasem wojsko Don Miguela nie nabawia nikogo trwogą. Siły zbrojne Xięcia Villafior, wojskiem z Oporto i naborem powiększone, są najlepszym duchem ożywione. Lizbończycy nie dadzą się przewyższyć od mieszkańców w Oporto. Następujące jest zdanie pewnego doświadczonego Jenerała względem Lisbony: „Mieszkałem w r. 1823 w tej stolicy i uważałem z największą baczością różne części i okolice tego miasta. Nie sądzę Bourmonta za tak śmiałego, żeby miał na nie uderzyć; jeżeli jednak to uczyni, poniesie zupełną klęskę. Posiada on tylko zdolność prowadzenia małej wojny na sposób Wandeyczyków. Wzięcie Algieru zjednało mu wielkie znaczenie; ale sława tej łatwej zdobyczy przynależała oficerom inżynierii i artylerii, którzy pod nim służyli.“

Gazeta *Times* udziela okólnik do oficerów lądowej siły zbrojnej, na połowie żołdu zostających, dnia 21 z. m. wydanej, z tą uwagą, iż nie jest może wydany celem kompletowania czynnego wojska, lecz tylko dla zaprowadzenia nowych oszczędności ze strony Rządu. „Horse Guards 21 sierpnia. — Mości Panie! Mam polecenie od Jenerała naczelnego wodza, abym go wezwał, iżbyś się dla zawiadomienia lorda Hill oświadczył, czyli zechcesz wstąpić do czynnej służby za otrzymaniem całego żołdu; na wypadek, gdybyś WPan ten propozycyi nie przyjął, wyzywam go, abyś przyjął spłatę stosowną i odpowiadającą służącemu WPana prawom z służby wypływającym: gdyż nie może WPanu dłużej pozwolić pozostawiania na połowie żołdu. Dla tego potrzeba będzie, abyś WPan nadesłał oświadczenie swej chęci wstąpienia do czynnej służby, lub też świadectwo wyśkowanego lekarza, o teraźniejszym stanie jego zdrowia. (Podpisano) *Fitzroy Somerset.*“ (*Gaz. Codz. War.*)

— Dnia 13 —

Mówią, że Królestwo Ichmość, mają zamiar, wkrótce, w towarzystwie Xiężny *Kent*, Xiężniczki *Wiktoryi* i wielu znakomitszych Osób Dworu, udać się do Irlandyi.

Mówią, że Margrabia *Anglesea* będzie wyniesiony na Xięcia *Mona*.

Globe ma wiedzieć, że Królowa *Donna Marya* wyjazd swój do *Lisbony* od niedzieli aż do środy odłożyła. Na giełdzie bardzo o tem wątpią.

Times donosi, że Król Szwedzki, za przykładem Francyi i Anglii, uznał *Donnę Maryę*, Królową Portugalską.

Wódz Naczelny Armii, Jenerał-Adjutant *J. Macdonald*, ogłosił po półkach, przez rozkaz dzienny pod 24 augusta t. r., iż w wojsku znosi się kara cielesna, oprócz przypadków następujących: 1) Sprzeciwko przełożonym. 2) Upicie się na służbie. 3) Przedaż lub skradzenie broni, amunicyi, rzeczy do umundurowania należących, okradzenie towarzyszy, i inne hańbiące postęпки.

Podług gazety *Globe* z *Dublinu* pod 9 t. m., wiadomość, że Margrabia *Wellesley* niezwłocznie po Lordzie *Anglesea*, jako Lord Namiestnik Irlandyi ma przybyć, większe sprawiła wrażenie, aniżeli jakikolwiek wypadek nowszych czasów. Mianowanie to zupełny już cios stronnictwu *Torrysów* zadało. Cała masa ludności narodowej z zadowoleniem to przyymuje i przyznają

ministrom mądrą stałość w obraniu środków abawienney polityki. Lord *Anglesey* dziś lub jutro przybywa, dla przyjęcia Margrabiego i wprowadzenia go, d. 25go, do urzędowania. Potym ma się udać na zimę do *Neapolu* i *Rzymu*, gdyż urząd swój opuścił dla nalegających rad lekarzy, zalecających mu klima południowe. — Wkrótce pierwszy okręt wypłynie z Irlandyi do Indyi, *Duncan-Gibb*, nazwany, prosto z *Dublinu* do *Bombay* przeznaczony.

10go i 11go wszystkie jachty Królewskiej eskadry z *Cherbourg* do *Cowes* powróciły: sam tylko *Falcon* pozostał dla wyścigów zakładowych, o nagrodę *kubka*, od mera i mieszkańców *Cherbourg* ofiarowanego. (*G. P. S.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 4 września.

Pod tytułem: „Ministerstwo reformy i reformowany Parlament“ wyszło zpod prasy usprawiedliwienie polityki Ministerstwa Pana *Grey*, które *National*, udzielający z niego wyjątki, ma za dzieło tegoż samego Ministerstwa.

— Dnia 5 —

Wydane niedawno pisemko o politycznym życiu Jenerała *Lafayette*, przez *P. Gigaulta*, w którym mocne rzuca na Jenerała poeiski, daje *Tribunie* powód do wyrażenia się w następujący sposób, względem *Lafayette*: „Znajdujemy wprawdzie pisemko samo przez się bardzo błahe, lecz demokratyczne stronnictwo ma w rzeczy samej ścisły rachunek do żądania od Jenerała *Lafayette*, i nie myślimy stawać w obronie męża, którego codzień w myśli oskarżamy. Nie należemy do tych, którzy w rzeczach politycznych starają się błędy pokrywać i ułagodzić, a gdy *Lafayette* zdradził położone w nim zaufanie, nadwzględyl swe zasady, i nadużył znacznie swego imienia, dla pogrążenia Francyi w przepaści, w której się teraz znajduje: nie nazywamy tego postępowania błędem, lecz zbrodnią.“ (*Gaz. War.*)

Hrabia *Pozzo di Borgo* wystął dziś depeşe do *Wiednia*, *Petersburga* i *Madrytu*. Z *Hiszpanii* przybył dziś goniec: listy pod 30 z. m., które przywiozł, donoszą, iż *Bourmont* stanął w bliskości *Lisbony*, i że miał zamiar uderzyć dnia 1 t. m. na *Lisbonę*. (*Gaz. Codz. War.*)

— Dnia 6 —

Z ostatkiem Francuzkiego korpusu okupacyjnego z *Morei* powrócili też Jenerałowie *Gucheneuc* i *Juchereau de-St. Denis* do *Tulonu*.

Oddanie osadzonych przez Francuzów twierdz, wojskom Grecko-Bawarskim, nastąpiło w dniu 8 sierpnia.

Podług wiadomości z *Vera-Cruz* do dnia 3 lipca, w powiecie tego miasta, ujęto bandę 900 powstańców, i tym sposobem spokojność została tam przywróconą.

Wczora dwaj ajenci ministerstwa spraw wewnętrznych odjechali do *Cherbourg*, niewiadomo jednakże, w jakim celu.

W *Messenger* czytamy: „Mówią dziś o zaprowadzonej korespondencji między Hrabią *Montalivet*, i znakomitszemi osobami obu Izb, co prawie nie pozwala już wątpić o rozwiązaniu Izb za powrotem Króla. Koniecznym skutkiem tego rozwiązania, bydlby musiała zmiana w gabinecie, a takowa podług listów przybytych, z *Cherbourg*, ma niezawodnie nastąpić. Słychać, że PP. *Argout* i *Barthe* oczekują Króla w *Rouen*, i spodziewamy się, że ten środek jest w związku ze zmianą Ministrów.

Deputowanemu *Remusat*, dano w *Rieux* (Dep. *Wyższej-Garonny*) muzykę kocią.

Journal du Commerce gani rząd z powodu łagodniejszych środków, jakie od niejakiego czasu przedsięwziął w prowincjach zachodnich, mianowicie względem oddania na powrót odebranej broni przy przestworocznym ogólnym rozbrojeniu *Wandei*. Dziennik ten sądzi, że jakiś nieprzewidziany przypadek, mógłby łatwo sprowadzić nowe powstanie tamtych departamentów. *Journal de Paris* stara się usprawiedliwić Rząd z tych zarzutów.

Drogą telegraficzną przybyły do Tulu nowo rozkazy śpiesznego uzbrojenia. (Gaz. War.)

— Dnia 12 —

Gazette de France pisze: „Często już mówiliśmy o ważności trzyletniej epoki w stosunkach politycznych. Trzeci rok rewolucji lipcowej przeszedł, i widzimy: jak wszystko naokoło nas upada. Trzyletnie trwanie wyboru oficerów gwardyi narodowej, w tymże czasie kończy się, kiedy nowe prawo Departamentowe obowiązując zaczyna. Ustawicznie mówią o rozwiązaniu Izby Deputowanych. Sprawa Hollendersko-Belgijska jeszcze niezafatwiona, Portugalska pierwsi ma się zacząć, po niej zajmować będą okoliczności Hiszpańskie, a dalsze rzeczy Europejskie przez wypadki w Szwajcaryi bardziej się zawikłają.“

— W pawilonie Marsan, w Tuilleryach, są już przygotowane pokoje dla Króla i Królowej Belgów.

Podług niektórych gazet, Legitymiści tutejsi chcą dla Xięcia *Bordeaux*, w dzień jego pełnoletności, ofiarować szpadę brylantami sadzoną, i parę złotych ostróg. Nie ma jeszcze między nimi zgody względem adresu do Xięcia, i ułożenie jego mają polecić Vice-Hrabiemu *Chateaubriand*.

Sąd policyi poprawczy, sześciu robotników z fabryki kartonów, skazał na więzienie od 6ciu dni do 3ch miesięcy, za uczestnictwo w związku robotników. Wielu już z nich zaczyna swego obłąkania żałować; zatym rychło większa ich liczba do robot rządowych i fabrycznych powróci.

— Dnia 13 —

Król i Familia Królewska, wczora wieczorem, o godzinie 8mej, z podróży swej do *Cherbourg* tu przybyli.

Ministrowie wojskowy i morski, również wczora tu powrócili.

Misteryalna gazeta wieczorna oświadcza, iż powieść dziennika *Messenger*, o rozmowie między Królem a Xiężną *Braganza*, całkiem jest bezzasadną.

Posel *Brytanii W.* do Dworu Hiszpańskiego, w podróży swej do *Madrytu*, wczora tu przybył. (Allg. Pr. St. Zeit.)

W Z O C H Y.

Neapol d. 20 sierpnia.

Xiężna *Berry* wczoraj odjechała ztąd ze swym małżonkiem i dość liczną świtą. Wieść, że Posel Francuzki, *P. Durand de Mareuil*, w imieniu *Ludwika Filipa*, protestował się przeciw odjazdowi Xiężny *Berry*, nie zdaje się potwierdzać. Słychać, że Xiężna przez niejaki czas zabawi w *Rzymie* i *Modenie*, poczem pośpieszy do *Pragi*, gdzie zostanie rodziną *Karola X* i swego syna. Zapewniają, że ma zamiar tej zimy powrócić do *Palermu*, jeżeli tok interesów francuzkich nie będzie wymagał przedłużenia jej pobytu w Niemczech.

Dnia 13 b. m. był jeden z naysiękniejszych wybuchów *W ezuwiuszu* od roku 1822. Cała góra zdawała się stać w ogniu, a pięć różnych potoków lawy płynęło w różnych kierunkach. — Gościniec ztąd do *Rzymu* znowu jest przez rozbojników niepokojony. (Gaz. War.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Akademija nauk moralnych i politycznych w Paryżu podała następne zadania do nagrody: 1) z *Filozofii*: krytyczne roztrząśnienie metafizyki *Arystotelesa*, nagroda 1500 frank. rozprawy mają być do 31 września 1834 roku nadesłane. 2) z *Moralności*: podług stwierdzonych doświadczeń niem postrzeżeń, wykazać elementa, z jakich w Paryżu lub inném wielkiem mieście, ta składa się część ludności, która przez swe występki, ciemnotę i potrzeby, klasę niebezpieczną stanowi, oraz podać środki, jakie rząd, mogłoby zastosować, albo jakichby bogaci lub majętni, dobrze myślący

i pracownicy rzemieślnicy, użyć mogli, by tę zapusztą i nieszczęśliwą naprawić klasę. Nagroda 3,000 fr., odpisy do 31 grudnia 1835 mogą być przysyłane; 3) pod względem *Prawodawstwa*: jakiego jest pożytku środek zmuszający, osadzania w niewolę w cywilnych i handlowych sprawach? Nagroda 1500 fr., termin przysyłania rozpraw ostatni 31 grudnia 1834. 4) z nauk politycznych i *gospodarstwa wiejskiego*, kiedy narod zamierza wolność handlu wprowadzić, lub zmienić przepisy ustaw względem celi, jakie okoliczności powinien mieć na widoku, by interes krajowych producentów z interesem konsumentów, w nayprzystoitszy sposób połączyć? Nagroda 3,000 fr. termin przysyłania rozpraw 31 grudnia 1835. 5) z *Historji* wyłożyć początek poruszenia umysłowego, jakie się w dwunastym i trzynastym wieku objawiło; skreślić charakterystykę jego z wykazem przyczyn i skutków. Nagroda 1500 fr. Termin przysyłania rozpraw 31 grudnia 1834 roku. Zadania te odpowiadają 5 sekcjom, na które się Akademija podzieliła. Co się tycze zadań pod N. 2 i 4 podwojono nagrodę i czas odpisu, ponieważ one trudnych i rozciągłych badań wymagają. (Allg. Pr. St. Zeit.)

— W Departamencie *Wyższej Loary* jest obecnie, w obiegu pismo ulotne, pod tytułem: „*Siódma i ostatnia trąba Apokalipsy*“ za miejsce druku jego podają miasto *Puy*. Występujący w niem nowy prorok, przepowiada tylko nieszczęścia. i woła do czytelników: „Pokutujcie, bo Antychryst panował nad Francją i Włochami. Czy ty wiesz, *Paryżu*, kim jest ten mąż, którego tak wysoko postawiliś na kolumnie *Vendôme*? Słuchaj więc! Jest to *Gog, Lewiatan, Nabuchodonosor, Apollyon, mąż grzechów, poczwara z dwoma rogami, Smok z Babelu, Lew, Antychryst*.“ (G. W.)

— *Stan przemysłu i handlu monarchji pruskiej*. W roku 1831, pobór z przemysłu podniósł się do 2,121,967 talarów: wywóz z zboża doszedł wartości 8,438,145 talarów. Liczono 11,751,603 sztuk owiec, z których 2,397,171 merinosów. Węlny zebrano do 235,032 kamieni, wartości 19 milionów talarów; wyrobiono bawełnicy 152,153 kamieni. A w ogólności fabryka bawełniana przyniosła 29 milionów talarów i zatrudniła 200,000 osób. Perkale obijane wyższość przed angielskimi otrzymały. Materye, we wzory kolorowate jedwabne, wyrabiane w *Elberfeld*, wzięły pierwszeństwo przed indyjskimi. W ogólności handel i przemysł bławatny przyniósł 3,531,200 talarów. Ponieważ zaś od roku 1825 wprowadzanie towarów kolonialnych statecznie się powiększało, naylepszem to jest zbieciem zarzutu, jakoby handel kwitnący kolonialny nie był zgodny z systematem pruskim. Wprowadzono była 173,434 sztuki, co dowodzi, że kraje południowe, zajęte w tym systemacie, znalazły wyborny handel bytlem. Lecz powodzenie przemysłu pruskiego nie szkodzi bynajmniej rolnictwu: albowiem skutkiem podziału dóbr, będących gmin własnością, rozporządzenia i spłacenia 44,694 nowotnych własności gruntowych, zawierających w sobie 3,738,627 morgów ziemi, utworzyło się: a prócz tego, 412 nowych zabudowań na składy plonów postawiono, równie jak 17,925 założono folwarków, obemujących razem 19,526,657 morgów ziemi.

Prenumerata.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca Października, zaczyna się prenumerata Kuryera Litewskiego na ostatni tego roku Kwartał. Cena zwyczajna: z pocztą r. sr. 4, bez pocztu r. sr. 2 k. 25.

Czas Obserwacji.		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		Wiatry.		Stan powietrza.	
Obserwacje meteorologiczne.	d. 15 o 3 wieczor.	28 cal.	2,1 lin.	+ 15 stopni.	—	Wschodni.	—	Pogoda.	—
	d. 16 — — —	28 —	3,0 —	+ 12½ —	—	Polud.-Wsch.	—	Pogoda.	—
	d. 17 — — —	28 —	3,2 —	+ 11½ —	—	Poludniowy.	—	Pogoda.	—
	d. 18 o godz. 6 rano.	28 —	3,6 —	+ 3 —	—	Poludniowy.	—	Mgls.	—

DODATEK